

De diaconale Hoeksteen

Beleidsplan 2015-2019 van het diaconaal college van de Protestantse Gemeente De Hoeksteen te Schoonhoven en Willige Langerak.

Inleiding.

In en om de Hoeksteengemeente gebeurt enorm veel, dankzij de inzet van onze predikanten en de vele vrijwilligers. Het besef dat het omzien naar elkaar bij veel gemeenteleden van nature aanwezig is, is iets waar we dankbaar voor, maar ook trots op mogen zijn.

Door om te zien naar elkaar zijn we binnen de Hoeksteengemeente voortdurend diaconaal bezig.

Diaconaat is dan ook niet alleen een taak van het diaconaal college, maar iets van allen en voor allen.

Het diaconaal college.

Het diaconaal college is een zelfstandige rechtspersoon binnen de kerkenraad, en bestaat uit vrijwilligers, die als ambtsdrager zijn aangesteld en bevestigd.

De organieke sterkte is vastgesteld op 12 diakenen.

De diakenen maken, naast de predikanten en ouderlingen, deel uit van de kerkenraad.

Aan het diaconaal college zijn taken en middelen toevertrouwd. Van de diakenen mag dan ook worden verwacht dat zij altijd naar eer en geweten en binnen hun vermogen zo zorgvuldig mogelijk met die middelen omgaan.

Aangezien de diakenen niet alles zullen kunnen aanpakken, wat op hun pad komt, moeten zij keuzes maken en prioriteiten stellen.

In dit beleidsplan wordt aangegeven:

- a. waaraan het diaconaal college zijn opdracht ontleent,
- b. hoe op dit moment al uitvoering wordt gegeven aan die opdracht,
- c. wat het diaconaal college in de komende jaren wil bereiken en
- d. welke keuzes hierin worden gemaakt en welke prioriteiten worden gesteld.

Hiermee is dit beleidsplan een hulpmiddel om

- over het doel en de praktijk van het diaconale werk na te denken en erover in gesprek te komen;
- niet te verdwalen in de grote hoeveelheid diaconale taken;
- praktisch handen en voeten te geven aan de taken, in de vorm van menskracht, tijd, geld, samenwerking met anderen enz.

Visie.

Het diaconaal college ontleent zijn opdracht aan de Bijbel.

De kern van het diaconale gemeente-zijn is "omzien naar elkaar", waar de door Matteüs opgetekende woorden van Jezus de inspiratie voor leveren.

Matteüs 25 : 35 – 40 (links de nieuwe bijbelvertaling, rechts in eigen woorden)

35 Want ik had honger en jullie gaven mij te eten, ik had dorst en jullie gaven mij te drinken. Ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op'	Ik had honger en dorst en jij gaf mij een Voedselpakket. Ik was een asielzoeker/ dakloze en ik mocht bij jouw gezin wonen.
36 ik was naakt, en jullie kleedden mij. Ik was ziek en jullie bezochten mij, ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe."	Ik had geen kleding maar kreeg het van jou. Ik was ziek en jij zat aan mijn bed. Ik voelde mij gevangen door degenen die mij pesten maar jij hielp mij.
37 Dan zullen de rechtvaardigen hem antwoorden: "Heer, wanneer hebben wij u hongerig gezien en te eten gegeven, of dorstig en u te drinken gegeven?	De oprechte mensen zullen zeggen: Heer wanneer heb ik U een voedselpakket gegeven?
38 Wanneer hebben wij u als vreemdeling gezien en opgenomen, u naakt gezien en gekleed?	Wanneer heeft U als asielzoeker bij ons thuis gewoond of heb ik U kleding gegeven?
39 Wanneer hebben wij gezien dat u ziek was of in de gevangenis zat en zijn we naar u toe gekomen?"	Wanneer zat ik aan uw ziekbed? Wanneer heb ik gezien dat U werd buitengesloten?

40 En de koning zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan."	De Koning zal zeggen: Alles wat jij voor iemand, die men onbelangrijk vindt, gedaan hebt dat heb je voor Mij gedaan.
---	--

De diaconale opdracht past hiermee in het beleidsplan van de Protestantse Gemeente De Hoeksteen waarin het trefwoord "verbondenheid" centraal staat.

Deze verbondenheid kenmerkt zich in drie aspecten:

- de verbondenheid met de drie-enig God;
- de verbondenheid met onze eigen gemeente;
- de verbondenheid met de samenleving.

Missie.

Diaconie betekent: het zich dienstbaar opstellen, hulp bieden aan allen die dit nodig hebben.

Het dienen is niet alleen maar een bepaald aspect van het gemeente zijn, het dienen behoort tot de kern van het gemeente zijn.

Dienen is een erezaak. Vanuit de diaconale opdracht stelt het diaconaal college zich ten doel te werken aan de opbouw, de toerusting en de ontwikkeling van de Hoeksteengemeente als diaconale gemeente.

Interne missie.

Er wordt voortdurend naar gestreefd dat iedereen met gedrevenheid en verantwoordelijkheidsgevoel, maar ook met plezier en voldoening zijn of haar taak uitoefent: de interne missie is dan ook om de juiste man/vrouw op de juiste plaats te krijgen.

Jaarlijks (bij het aantreden van nieuwe diakenen) vindt daartoe een evaluatie plaats, waarbij eventuele herschikking van taken wordt besproken.

Wat mag de gemeente van het diaconaal college verwachten?

Gods rijk wordt niet gebouwd door macht, maar door liefde.

In het werk van het diaconaal college zal dan ook altijd de mens en de menselijke waardigheid centraal staan, zonder aanzien des persoons.

Het diaconaal college ziet het als zijn opdracht de gemeente te stimuleren tot bewust en onbewust omzien naar mensen die, dichtbij en wereldwijd, in problemen zijn geraakt. Daar waar hulp nodig is, zal het diaconaal college hulp bieden, of helpen naar wegen te zoeken die tot hulp leiden.

In de eerste plaats zal het diaconaal college een vangnet trachten te zijn voor mensen die bij alle al bestaande hulp- en dienstverlening buiten de boot (dreigen te) vallen. De zorg en aandacht van het diaconaal college zal dan ook primair zijn gericht op de veelal kleinschalige individuele hulpverlening ("stille hulp").

Wat mag het diaconaal college van de gemeente verwachten?

In onze Hoeksteengemeente bestaat al een groot diaconaal besef. Dit blijkt uit de vele vrijwilligers die, veelal met een grote mate van vanzelfsprekendheid, één of meer taken op zich hebben genomen om de gemeente en haar leden te dienen.

De wetenschap dat deze vrijwilligers dit werk niet alleen voor zichzelf, maar voor een (groot) deel van de gemeente verrichten, geeft aan dat er sprake is van omzien naar elkaar.

Het diaconaal college spreekt regelmatig zijn waardering uit over deze dienende houding, die van nature aanwezig lijkt te zijn.

Waar nodig zal het diaconaal college het diaconaal besef trachten te stimuleren.

Taak van de diakenen.

In de kerkorde van de PKN (artikel X) wordt de diaconale opdracht verwoord. De dienst van de barmhartigheid en gerechtigheid staan daarin centraal. Dit betekent dat we in de gemeente Gods handen mogen zijn en zo meebouwen aan Zijn Koninkrijk. De diakenen moeten oog hebben voor en hulp bieden aan diegenen, die geen helper hebben. Dit kan inhouden dat oplossingen gezocht moeten worden voor omstandigheden in de samenleving, die knelsituaties veroorzaken. Zo nodig wordt in overleg met organen van de burgerlijke overheid en/of maatschappelijke organisaties gezocht naar oplossingen.

Diaken in de kerk.

De diakenen zijn verantwoordelijk voor het inzamelen van de liefdegaven, zowel tijdens de erediensten, als in bijzondere situaties (zoals rampen), waarbij het diaconaal college zijn bankrekeningnummer openstelt voor extra giften.

Het diaconaal college legt jaarlijks, door middel van de jaarrekening, aan de kerkenraad en de gemeente verantwoording af van inkomsten en uitgaven.

Daarnaast wordt periodiek, via het kerkblad "Samen", verantwoording afgelegd van inkomsten uit collecten of tussentijdse giften.

Het diaconaal college voelt zich zeer betrokken bij mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking.

Het diaconaal college biedt aan de gemeenteleden, die door lichamelijke beperking niet in staat zijn de kerkdiensten te bezoeken, de mogelijkheid om de kerkdiensten via het internet te volgen. Hiermee kunnen de kerkdiensten en bijzondere bijeenkomsten in de kerkzaal thuis worden meebeleefd. Het diaconaal college is verantwoordelijk voor de organisatie van het kerkvervoer.

Het diaconaal college verleent individuele hulp, d.w.z. eerste hulp bij materiële, sociale en psychische nood.

Het diaconaal college heeft zich voorgenomen elk jaar iets extra's te betekenen voor de gemeenteleden, die rond moeten komen van een minimuminkomen.

Over de vorm waarin dit gebeurt, wordt jaarlijks een beslissing genomen, mede afhankelijk van het beschikbare budget.

Eénmaal per jaar staat een zondagochtendienst in het teken van aandacht voor zieke gemeenteleden en voor hen die anderszins voldoen aan de criteria voor extra aandacht (Ziekenzondag).

Het diaconaal college is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan.

De volgende criteria worden hierbij gehanteerd:

- ernstig zieken (thuis en in ziekenhuizen)
- recente zieken
- chronisch zieken
- alle ouderen in de verzorgings- en verpleeghuizen.

Op de Dankdag voor Gewas en Arbeid zorgt het diaconaal college voor de aankleding van de kerkzaal, waarmee de opbrengst van het land wordt gesymboliseerd.

Gemeenteleden van 75 jaar en ouder ontvangen in december een kersttentie.

Het diaconaal college is hiervoor verantwoordelijk.

Diaken in en rond de eredienst.

Twee ouderlingen en twee diakenen doen, als vertegenwoordigers van de kerkenraad dienst in een reguliere kerkdienst. De tweede diaken vervult daarbij, samen met tweede ouderling, de rol van gastvrouw/gastheer in het kerkgebouw.

Het diaconaal college is ervoor verantwoordelijk dat zich in de hal van de kerk het voorbedenboek bevindt, waarin gemeenteleden hun gebedsintenties kunnen schrijven.

De inzameling van de gaven tijdens de eredienst behoort tot de verantwoordelijkheid van de diakenen.

In de diensten waarin het Heilig Avondmaal wordt gevierd behoren de voorbereiding en de bediening tot de taken van de diakenen.

Tijdens bijzondere erediensten kunnen speciale taken aan de diakenen worden opgedragen.

Bij rouw- en trouwdiensten wordt de kerkenraad vertegenwoordigd door één ouderling en één diaken. Zo mogelijk wordt deze dienst vervuld door de wijkdiaken.

Diaken in de wijk.

De Hoeksteengemeente is verdeeld in 6 wijken.

In elk van deze kerkelijke wijken is een wijkdiaken werkzaam.

De wijkdiaken is lid van het wijkteam, waarin tevens vertegenwoordigd zijn: de wijkpredikant, de wijkouderling, pastoraal medewerkers en wijkmedewerkers. Zo nodig zal de wijkdiaken diaconaal huisbezoek afleggen.

Diaken buiten "De Hoeksteen".

Voedselbank

Het diaconaal college is door middel van een maandelijks inzamelingsactie betrokken bij het werk van de Voedselbank. Door middel van deze actie geeft het diaconaal college invulling aan het beleidsplan van de Hoeksteen 2013-2017.

Het diaconaal college wil het werk van de Voedselbank Krimpenerwaard bij gemeenteleden onder de aandacht brengen. Tevens wordt er contact gezocht met andere kerkelijke gemeenten om zo de actie ook in andere kerken onder de aandacht te brengen.

De voedselbank geeft op een actieve manier invulling aan "het omzien naar elkaar" en dat past goed bij de taken die we als diaconie hebben te vervullen.

Project

Om de twee jaar kiest het diaconaal college een project uit, dat gedurende die twee jaar bijzondere aandacht en ondersteuning krijgt. Dit zijn bij voorkeur projecten "in de buurt", zodat deze instellingen ook gemakkelijk kunnen worden bezocht.

De ondersteuning van de projecten is in de eerste plaats van financiële aard (in principe worden de opbrengsten van de Avondmaalscollecten voor dit doel bestemd).

Daarnaast kunnen, als het project zich daarvoor leent, ook wegen worden gezocht voor immateriële ondersteuning (bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk).

Rampen

Als ergens op de wereld zich een ramp voltrekt, waarvoor internationale hulp wordt gevraagd, zal het diaconaal college aan de oproep van Kerk in Actie gehoor geven en een financiële bijdrage verlenen. Dergelijke rampsituaties hebben voorrang boven de bijdrage aan het tweejaarlijkse project, wat kan inhouden dat op het laatste moment kan worden beslist dat de opbrengst van een Avondmaalscollecte aan Kerk in Actie wordt overgemaakt.

Het diaconaal college steunt diverse goede doelen in binnen- en buitenland (zie ook onder "giftenbeleid").

Toerusting van de diakenen.

Jaarlijks wordt door Kerk in Actie een Landelijke Diaconale Dag georganiseerd, waar diakenen vanuit het gehele land inspiratie kunnen opdoen voor hun functioneren. Deze dag wordt zo mogelijk door één of meer diakenen bijgewoond.

Voor ambtsdragers in het algemeen en diakenen in het bijzonder worden regelmatig cursussen en andere leer- en scholingsactiviteiten aangeboden.

De diakenen die gebruik willen maken van de leeractiviteiten, krijgen hiervoor alle medewerking.

Binnen het diaconaal college bestaat nieuwsgierigheid naar informatie. Zo nodig wordt aan deskundigen gevraagd om tijdens een vergadering informatie te geven over hun specialisme.

Gemeentediaconaat.

Het gemeentediaconaat wordt voor een zeer belangrijk deel vormgegeven door de wijkmedewerkers. Iedere wijk heeft zes wijkmedewerkers die de zorg hebben over die wijk, en het medeleven van de gemeente proberen uit te drukken, o.a. door

- een welkomstbezoek aan nieuw ingekomenen;
- ziekenbezoek;
- verjaardagsbezoek bij gemeenteleden van 75 jaar en ouder (er zijn echter uitzonderingen denkbaar, ter beoordeling van de wijkmedewerkers, waarbij een lagere leeftijd kan worden aangehouden);
- het bezorgen van de bloemen uit de kerk;
- het tonen van medeleven in blijde en droevige omstandigheden;
- het organiseren van middagen voor ouderen, enz.

Middelen.

Het diaconaal college ontvangt zijn financiële middelen primair uit de vrijwillige bijdragen van gemeenteleden.

Jaarlijks wordt in januari de actie Kerkbalans gehouden om de inkomsten te genereren van het College van Kerkrentmeesters.

Het diaconaal college maakt van deze gelegenheid gebruik om aan de gemeenteleden eveneens om een toezegging voor een jaarlijkse financiële bijdrage te vragen.

Daarnaast worden inkomsten verworven uit collecten tijdens de erediensten en uit extra giften.

De financiële middelen van het diaconaal college zijn te allen tijde, direct of indirect, bestemd voor diaconale doeleinden.

Financiële positie en giftenbeleid.

Het diaconaal college reserveert jaarlijks een bedrag op de begroting voor het verlenen van individuele steun. Hierbij kan worden gedacht aan financiële middelen c.q. hulp in:

- huisvesting
- voeding
- kleding/schoeisel
- hulpmiddelen op medisch advies/voorschrift

Voor het verlenen van individuele steun houdt de diaconie zich aan het hiervoor opgestelde en vastgestelde "*Raamwerk van richtlijnen voor leningen en giften aan natuurlijke personen*".

Daarnaast wordt in de begroting rekening gehouden met uitgaven voor steunaanvragen van hulporganisaties, dichtbij en ver weg en voor onvoorzien en bijzondere gebeurtenissen plaatselijk, landelijk of wereldwijd.

Het overblijvend bedrag in de begroting voor steunverlening in enig boekjaar, na het verlenen van individuele steun en (lopende) steunaanvragen, blijft aan het einde van het jaar beschikbaar om te verdelen onder de overige aanvragen om steun.

In principe vindt geen vermogensvorming plaats binnen de diaconie, tenzij op termijn ontwikkelingen worden verwacht, waartoe tijdelijke vermogensvorming gewenst is.

Het diaconaal college beslist in de laatste vergadering van het kalenderjaar over de bestemming van de diaconale gelden die niet langer voor andere doeleinden behoeven te worden gereserveerd. Hierbij wordt de volgende prioritering gehanteerd:

1. Vrijwilligersorganisaties;
2. Plaatselijke initiatieven;
3. Diaconale projecten, waarbij eigen gemeenteleden persoonlijk betrokken zijn;
4. ANBI-instellingen.

Collecten

Het landelijk bureau van de PKN en Kerk in Actie bieden jaarlijks een gezamenlijk voorstel aan voor het collecterooster voor het volgende jaar. Dit rooster bevat de zgn. doorzendcollecten ten behoeve van kerkelijke en diaconale doelen.

Aan de hand van dit voorstel stelt het diaconaal college, samen met het college van kerkrentmeesters, het concept-collecterooster voor het nieuwe begrotingsjaar samen. Dit concept kan op onderdelen afwijken van het landelijke voorstel. In ieder geval wordt het landelijke voorstel aangevuld met de collecten voor de Hoeksteengemeente en de eigen diaconale kas en/of eigen projecten.

Het concept-collecterooster wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de kerkenraad.

Alle collecten worden, gespecificeerd per collectedoel, geteld, boekhoudkundig verwerkt, gecontroleerd en afgedragen. Tevens wordt van alle collecten verantwoording afgelegd in het kerkblad "Samen".

De Avondmaalscollecten zijn in principe bestemd voor het tweejaarlijkse project.

Hierop wordt een uitzondering gemaakt indien Kerk in Actie een steunaanvraag doet ten behoeve van een concrete rampsituatie. In dergelijke gevallen zal de Avondmaalscollecte voor dat doel worden bestemd.

Positie ZWO.

Organisatorisch en financieel valt de Werkgroep voor Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO) onder het diaconaal college. De ZWO-werkgroep handelt zelfstandig. Één van de diakenen is tevens lid van de ZWO-werkgroep en zorgt voor de uitwisseling van nieuws over en weer.

Getracht wordt zoveel mogelijk afstemming te bereiken in projectkeuze en giftenpatroon van ZWO en diaconaal college. Daartoe vindt enkele malen per jaar overleg plaats tussen de voorzitter van de ZWO-werkgroep en de voorzitter, secretaris en penningmeester van het diaconaal college.

Éénmaal per jaar wordt een plenaire vergadering gehouden tussen ZWO en diaconaal college.

Taakgroep erediensten.

Het diaconaal college is met één lid vertegenwoordigd in de taakgroep erediensten. Op deze wijze is de het diaconaal college betrokken bij de vormgeving van de vieringen.

Prioriteiten voor de komende jaren

Van een waakzame kerk naar een zorgzame kerk

De nieuwe WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning), de Jeugdwet en de Participatiewet zijn op 1 januari 2015 in werking getreden. Gemeenten staan voor de grote uitdaging ondanks bezuinigingen met passende oplossingen te komen voor aanvragers van zorg.

Dit plaatst de kerk en diaconie voor een (extra) uitdaging: hoe komen wij als kerk of diaconie samen met de gemeente en hulporganisaties in contact met de zorgvragers voor passende oplossingen, om zo antwoord te vinden op de zorgvragen die vanuit onze Hoeksteen-gemeente opkomen.

Het diaconaal college geeft zich als opdracht voor de komende jaren, in het kader van Zorg en Ondersteuning:

- Alert te zijn op mensen die niemand hebben om met de Gemeente een hulpgesprek te voeren;
- Een contactpersoon te zijn binnen de kerk die signalen verzamelt en bundelt;
- Een wegwijzer te zijn naar instanties en met een team klaar te staan waar noodsituaties zich voordoen om tijdelijk hulp te verlenen;
- Actief te zijn of goede contacten te hebben binnen een lokaal of regionaal netwerk met andere kerken, zorg- en welzijnsinstellingen;
- Na te denken en te praten over de rol als kerk/diaconie in deze tijd;
- Ons aanbod concreet te maken en het in brede kring bekend te maken;
- Te zorgen voor informatie over rechten en welke professionele hulp en mogelijkheden beschikbaar zijn binnen de zorg;
- Een ieder aansporen voor een open oog en oor voor hulp in je omgeving.

Crisisnetwerk

De diakenen trachten de gevolgen van de economische recessie nauwlettend te volgen, met name indien gemeenteleden hierdoor in de problemen (dreigen te) komen. Als hulpmiddel hierbij is binnen de gemeente een crisisnetwerk met als aanspreekpunt de dominee opgericht. Het crisisnetwerk verbindt hulpvragers met professionals, die op persoonlijke titel de hulpvrager kan begeleiden. Denk hierbij aan een werkloze, wiens CV wordt doorgelicht of iemand in financiële problemen, die begeleiding krijgt om zijn financiële zaken weer op orde te krijgen.

Vakantiebureau

Het vakantiebureau.nl in Lunteren werkt nauw samen met de Protestantse Kerk in Nederland en organiseert vakanties voor mensen die niet met een reguliere vakantie kunnen omdat zij extra begeleiding of zorg nodig hebben. De diakenen hebben tot taak om bekendheid te geven aan deze vakantiemogelijkheden. Verder kunnen zij de vakantieganger (en event. mantelzorger) ondersteuning verlenen bij het invullen van het reserveringsformulier, hulp bieden bij het regelen van vervoer naar het vakantie-adres. In bepaalde gevallen kunnen de diakenen op financieel gebied helpen door een beroep te doen op het steunvakantiefonds van de PKN.

Samenwerking.

Zo nodig zal het diaconaal college initiatieven nemen om samen met andere diaconieën en/of andere instanties gezamenlijke problemen bespreekbaar te maken, resp. aan te pakken. Dit gebeurt in de vorm van het interkerkelijk diaconaal overleg (IDO). Het IDO streeft ernaar om zichzelf te vergroten en een samenwerkingsvorm te worden van alle diaconale colleges (of vergelijkbare groeperingen) binnen de kern Schoonhoven en vervolgens binnen de gemeente Krimpenerwaard.

In het kader van deze samenwerking worden de mogelijkheden onderzocht om een regionaal noodhulpfonds op te richten gesteund door alle diaconale colleges binnen de Krimpenerwaard in samenwerking met de gemeente Krimpenerwaard.

Vastgesteld in de vergadering van ..... 2015.

Het diaconaal college van de Protestantse Gemeente
De Hoeksteen te Schoonhoven en Willige Langerak,

de secretaris,

de voorzitter,

M.C. Wesselius-van Dop

M.P. van der Kruk